

Ankara'da Bir ınar

KAVAKLIDERE

2025

Ankara’da Bir Çınar Kavaklıdere

Köksal ARSLAN

Kapak Tasarımı

Dr. Enes BAŞAK

Mizanpaj

Fatih KIRMIZIGÖZ

Editör

Esmâ Nur Ayşe ÇELİK BAŞAK

1. Basım, Ocak 2025

ISBN

978-625-5993-54-0

Yayınevi

Ak Oruçoğlu Yayınları

Kitap Basım, Yayın ve Tanıtım Hizmetleri

Büyük Sanayi Cad., Elif Sok., No 7/197,

İskitler, Altındağ/ANKARA

+905326220774

www.akorucoglu.com

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	6
ÖZGEÇMİŞ	7
KİTABIMIZIN HİKÂYESİ	8
SEDAT ÇETİZ VE VEDAT ÇETİZ ANISINA	11
BİRİNCİ BÖLÜM	16
Okulumuzun Tarihçesi	16
Görev Yapmış Müdürlerimiz	17
Işık FERİZCAN	17
İbrahim AKIN	62
Sadık SELÇUK	68
Abdullah BAYGIN	82
Gazi KARADAĞ	83
Emin YAZIR	91
Mustafa PANCAR	110
Namık Kemal ÖZBEK	110
Salih YILMAZ	111
Ahmet Metin SEVİŞOĞLU	111
Adnan POLAT	113
Birsen ALTINOK	113
Köksal ARSLAN	114
İKİNCİ BÖLÜM	115
Rahmiye MALCIOĞLU	127
Emine ÜNLÜ	143
Leman EVREN	154
Leman LÖKER	158
Bedriye İNAN	161
Fahrettin KEBAPÇI	165
Leman ERKİNAY	168
Adil ÜNAL	176
Şükran KAÇMAZ	176
Muadder TEZCAN	180
Ahmet KARGI	181
Mehmet BOZTEPE	184
Mehpare GÜNGÖR	191
Reyhan İSLAMOĞLU	193

<u>Sabriye DEMİR</u>	196
<u>Makbule AYDINLI</u>	199
<u>Nilüfer ABUŞOĞLU</u>	202
<u>Revza GEZMİŞ</u>	207
<u>Ülker YÜKSEL</u>	217
<u>Mukaddes ALTINOK</u>	228
<u>Nazmiye ÖNER</u>	233
<u>Leman ERTEN</u>	238
<u>Fatma NUREL</u>	239
<u>Semiha GÜMÜŞ</u>	242
<u>Beyhan ÖZİŞİK</u>	242
<u>Handan MERCANKAYA KAYUM</u>	245
<u>Seyhan ŞAHİN</u>	249
<u>Sevim ÖZARTAN</u>	250
<u>Yaşar UZUNALIOĞLU</u>	252
<u>Güneş BALİN</u>	256
<u>Muzaffer TOKAN</u>	260
<u>Nevin GÜLER</u>	270
<u>Huriye TUNCER</u>	272
<u>Mehmet ASLANGİRAY</u>	272
<u>Refika SEFİRTÜRK</u>	272
<u>Saadet GÜNER</u>	273
<u>Ülkü TINAZ (TİFTİKÇİOĞLU)</u>	276
<u>Mustafa KOŞAR</u>	278
<u>Yıldız EGEMEN</u>	282
<u>Muzaffer ALPAY</u>	286
<u>İlhan ERDEREN</u>	287
<u>Yüksel ALTINTAŞ</u>	289
<u>Meliha (AKYAZILI) ERTUGAY</u>	293
<u>Sevgi Oya ÖZARPAT (COŞKUN)</u>	298
<u>Mürüvvet KARAOĞLU</u>	299
<u>Sevim ALTUĞ</u>	299
<u>Hatice ÖVET</u>	301
<u>İffet AYDIN</u>	302
<u>Hatice AKSOY</u>	304
<u>Gülşen YILDIZ</u>	305
<u>Nimet DİZGEÇ</u>	305
<u>Nazmiye ÜNAL</u>	305

<u>Abdurrahman SERTTAŞ</u>	307
<u>Şehriban ÖZDEMİR</u>	308
<u>Tevhit BANKO</u>	309
<u>Şeref ORAL</u>	314
<u>Zurumhan AĞCA</u>	315
Okul Kayıtlarında Kısıtlı Bilgilerine Ulaşılan Öğretmenlerimiz	316
<u>Gülşen YILDIZ</u>	316
<u>Şehriban ÖZDEMİR</u>	316
<u>Turan ERİŞ</u>	316
<u>Fahriye ÜLKER</u>	316
<u>Refik BAYGUR</u>	316
<u>Reha YURTLU</u>	317
<u>Semiha MENEKŞE</u>	319
<u>Mürüvvet TUNAY</u>	319
<u>Ayşe AYTAN</u>	320
<u>Fethiye GÜRTÜRK</u>	320
<u>Şerife ESİN</u>	320
<u>Nuriye ÜNSAL PINARCI</u>	320
<u>Emine Nebahat DORA</u>	320
<u>Saadet ERGÜNDÜZ</u>	320
<u>Gülten KARTAY</u>	320
<u>Selma ERGUN</u>	322
<u>Günseli İSTEK</u>	323
<u>Fatma KAPTAN</u>	323
<u>Yıldız SONGÜR</u>	324
1964 Yılı Kavaklıdere İlkokulu Öğretmen Kadrosu	329
Okulumuzda Görev Yapan Destek Personelimiz	330
Diğer Okullarla Yapılan Yazışmalar	333
1962-1984 Yılları Arası El Yazısı İle Yapılan Şahsi Yazışmalar	343
Kavaklıdere İlkokulu Yıllığı	350
Okul-Aile Birliği Faaliyetleri	384
Çeşitli Evraklar	388
Başarılarımız	395
Basında Biz	397
Okulumuza Ait Fotoğraflar	417
Cumhuriyetimizin 100. Yılında Ulaştığımız Bir Mektup	533
SON SÖZ	538
KAYNAKÇA	539

ÖN SÖZ

Bu çalışma ile Ankara'nın merkezi semtlerinden Çankaya'da, 1954 yılında kurularak eğitim-öğretim hayatına başlayan ve bir çınar gibi kök salarak günümüze dek varlığını sürdüren Kavaklıdere Ortaokulu'nun geçmişini aydınlatmayı hedefledim.

2020 yılında bu köklü okulda görev yapmaya başladım. İlk gün, okulun zengin bir kültürel mirasa sahip olduğunu ve geçmişine ışık tutan bir derinlik barındırdığını hissettim. Bu farkındalıkla müdürlük görevime başladığımda, okulun arşivini araştırmayı önceliklerimden biri haline getirdim.

Okulun arşivinde, görevlerimden fırsat bulduğum her an ve eğitim döneminin dışında kalan vakitlerde titizlikle çalıştım. Yaklaşık üç aylık bir süre boyunca, raflarda ve depolarda yer alan tüm dosyaları inceledim. Bu süreçte, dolap raflarının altında rulo halinde, rengi dahi seçilemeyen kartonlar buldum. Kartonları açtığımda, okulun ilk dönemlerine ait fotoğraflarla karşılaştım. Bu, adeta gizli bir hazinedi. Yıpranmış fotoğraflara zarar vermeden kartonlardan ayırarak özenle bir albümde topladım.

Daha sonra, eski personel dosyalarına ulaştım. Özellikle dikkatimi çeken iki dosya, okul müdürlerine aitti. Bu dosyalardaki belgeler, o dönemin yazışma dili, okulun öğrenci ve personel durumu, fiziki koşulları, teftiş raporları ve hatta dönemin siyasi atmosferini yansıtan kayıtlar gibi birçok değerli bilgiyi gün yüzüne çıkardı. Yazışmalarda; darbe dönemlerine dair notlar, öğretmenlerin yurtdışı tedavi süreçleri, milli bayram törenleri, kültürel etkinlikler, geziler ve daha pek çok detay yer alıyordu.

Arşivin en köşesinde ise kurucu müdürümüz Işık Ferizcan'a ait bir dosya buldum. Bu dosya, okulun kuruluş dönemine dair eşsiz bilgiler içeriyordu. Dosyada, 1963-1964 yıllarında çıkarılan yıllığa ait verileri de keşfettim ve çalışmamda değerlendirdim. Tüm bu belgeleri tasnif ederken, okulun 1954-1980 yılları arasındaki faaliyetlerine odaklandım. Eğitim-öğretim süreçleri, bürokratik yazışmalar, dönemin siyasi atmosferinin okula etkileri ve Kavaklıdere semtinin sosyo-ekonomik gelişmeleri gibi pek çok konuya yer verdim.

Belgelerin korunamaması nedeniyle dijital ortama aktarım süreci oldukça zahmetli oldu. Ancak geçmişi ve bugünü daha iyi kıyaslayabilmeleri için okuyuculara orijinal belgeleri sunmaya özen gösterdim.

Bu kitabın bir diğer hedefi, Ankara'nın seçkin okullarından biri olan Kavaklıdere Ortaokulu'nun geçmişine dair kapsamlı bir kaynak oluşturmak ve gelecekte benzer çalışmalar için bir rehber sunmaktır. Umuyorum ki, bu eser okulumuzun geçmişteki ve gelecekteki tüm paydaşlarına ilham verecektir.

Keyifli okumalar dileğimle,

Köksal ARSLAN
Kavaklıdere Ortaokulu Müdürü

ÖZGEÇMİŞ

25 Ağustos 1981 tarihinde Balıkesir'in Havran ilçesinde doğdum. Babamın memuriyeti nedeniyle ülkemizin çeşitli illerinde yaşama fırsatımız oldu. İlkokula Urfa'da başladım, ancak Sivas'ta tamamladım. Ortaokulu Afyon'un Sultandağı ilçesinde bitirdim. Daha sonra, Konya'nın Akşehir ilçesinde başladığım lise eğitimimi Ankara'da tamamladım.

Lisans eğitimimi Kırıkkale Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde tamamladıktan sonra, Ankara'da Başkent Üniversitesi'nde tezsiz yüksek lisans yaptım. Aynı üniversitede Radyo Televizyon ve Sinema bölümünü tam burslu kazandım, ancak bir yıl eğitim aldıktan sonra askerlik görevim nedeniyle bu eğitimimi tamamlayamadım.

Askerlik hizmetimi Hakkâri'nin Çukurca ilçesinde yerine getirdim. Meslek hayatıma Ankara'nın şirin mahallelerinden Kutludüğün'de Türkçe Öğretmeni olarak başladım. Daha sonra Mamak Ergenekon İlkokulu'nda idareci ve öğretmen olarak, ardından Çankaya Ziraat Mühendisleri Ortaokulu'nda öğretmen olarak görev yaptım. Bu dönemde, Ege Üniversitesi Radyo, Sinema ve Televizyon bölümünü kazandım, ancak mesafenin uzaklığı nedeniyle eğitime devam edemedim.

2020 yılında, Ankara'nın köklü okullarından Kavaklıdere Ortaokulu'na Okul Müdürü olarak atandım. Göreve başladığım ilk günlerden itibaren, bu kadim okulun geçmişin izlerini hâlâ taşıdığını fark ettim. Biraz kişisel merak, biraz da okulun tarihini aydınlatma isteğiyle okulun arşivini araştırmaya başladım. Bu araştırmalar sırasında, yıllarca fark edilmemiş kıymetli bir hazineyle karşılaştım ve bu hazineyi gün yüzüne çıkarmak gerektiğine karar verdim. Bu amaç doğrultusunda, okulla ilgili çalışmalarımı hızlandırarak devam ettim.

2021 yılında, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen yurt dışı sınavını kazandım ve Kırgızistan'ın başkenti Bişkek'e atandım. Ancak, çalıştığım bu köklü okulu ve Ankara'yı bırakıp gitmeyi tercih etmedim. Küçüklüğümden beri tarih okuma arzum vardı ve bu hayalimi gerçekleştirmek adına Anadolu Üniversitesi Tarih bölümüne kaydoldum. Şu anda 4. sınıf öğrencisiyim.

Evliyim ve Miraç Kutay adında bir oğlum var.

KİTABIMIZIN HİKÂYESİ

Kavaklıdere Ortaokulunun yeni müdürü olan Köksal Arslan, bu köklü okulun koridorlarında ilk adımlarını atarken, duvarların sessizce okulun geçmişini fısıldadığını hissetti. Öyle ya bu okulun çok uzun yıllara dayanan, ta ilkökul olduğu yıllardan bugüne uzanan geçmişi, duvarlarına sinmiş eğitim yuvası olmanın gururu, hemen fark ediliyordu. Tıpkı kentler, toplumlar gibi böyle kadim binaların da hafızaları vardı. Bodrum katta, loş bir ışığın sızdığı küçük bir kapı dikkatini çekti yeni müdürün... Zamanın derin izlerini taşıyan bu kapının ardında saklı, bir hikâye olabileceğini düşündürdü.

Kapıyı aralayıp içeri girdiğinde, karşısında duran eski dolaplar, tozlu dosyalar, Kavaklıdere'nin sessiz anılarını barındıran eski zaman tanıkları gibiydi. Ancak Köksal Arslan, merakını bastırarak kapıyı kapattı ve okulun diğer bölümlerini gezmeye devam etti. Fakat zihni çoktan, o eski dosyaların içindeki saklı anılara takılı kalmıştı.

Ertesi gün, okul görevlisini yanına alarak yeniden o eski kapının ardında saklanan odaya, arşive indi. Rafların en altında duran siyah karton rulolar dikkatini çekti. Toz ve nemle kaplanmış bu ruloları açtığında, adeta bir hazine bulmuşçasına heyecanlandı. İçlerinde okulun geçmişine dair unutulmuş fotoğraf kareleri vardı; her biri gün yüzüne çıkarılmayı bekliyordu. Fotoğraflardan birini eline aldığı anda, sağ üst köşeye yazılmış 1 Kasım 1955 tarihini gördü. Siyah önlüklü bir öğrenci, kara tahta önünde Ankara tarihini anlatan öğretmenini dinliyordu. Bu fotoğraf, onu yıllar öncesine, bir Kasım gününün soğukuna taşıdı. Sanki bir zaman tüneline geçmişe sürüklenmişti; sınıfın sobasının yanındaki kömür kovanının soğukluğunu, eski sınıfın kokusunu bile hissediyordu.

Okul yeni müdürüne sırlarını açmaya ve yıllardır kimselerin görmediği anılarını göstermeye karar vermişti anlaşılan. Köksal Arslan bu fotoğrafları odasına taşıdı ve her birini itina ile inceleyerek geçmişin izini sürmeye başladı. Bahçede ağaç diken müstahdemin küreğindeki toprağın kokusunu, elinde kepçesiyle süt pişiren öğretmenin yorgun yüzündeki şefkati hayal etti. Caddede çekilen bir fotoğraf karesinde, arka planda duran parlak Chevrolet Belair araba, 1950'lerin Ankara'sının zarafetini fısıldıyordu bu öğrenmeye sevdalı eğitimciye. Ziyarete gelen yüzler vardı fotoğraf karelerinde, sanki az önce oradaymışlar gibi sıcak gülümsemeleriyle bakıyorlardı... Celal Bayar, 1958'de Adnan Menderes ve Refik Koraltan'la birlikte bu okulun koridorlarında yürümüş, o yılların Ankara'sının önemli simaları olarak bu önemli okulu ziyaret etmişlerdi... İlginç bir şekilde, merhum başbakan Adnan Menderes'in eşi Berin Menderes yıllar sonra Kavaklıdere'nin Göreme Sokağı'na taşınacaktı. Güniz Sokak ise okulun yalnızca iki sokak ötesindeydi. Türk siyasetinin ünlü isimleri az mı geçmişti okulun önünden! Demirel ve Nazmiye Hanım seçim dönemlerinde oy kullanmak için gelir, fırsat buldukça da bu kadim okulu ziyaret ederlerdi.

Bu imgelerle dolu zihni, bodrum kattaki tozlu dosyalardaydı hala. Belki de o raflarda başka hikâyeler, başka yaşanmışlıklar saklanıyordu. Küçük arşiv odasına tekrar gidip, bu kez raflardan bir dosya çekti. Nemden tahrip olmuş dosyanın içinden, bir atama yazısı çıkmıştı. “ 1.10.1954 tarihinde Kavaklıdere İlkokulu Başöğretmenliğine tayin edilen Işık Ferizcan'ın görevine başlamış olduğu saygı ile arz olunur.” Belgeleri karıştırırken, Işık Ferizcan'ın okulun ilk müdiresi olduğunu fark etti. Başka bir belgede ise hastalığı nedeniyle izin isteyen bir öğretmenin titrek el yazısı göze çarpıyordu. İmza öylesine canlıydı ki,

sanki daha dün atılmış gibiydi. Yıllar geçmiş olmasına rağmen sayfalar arasındaki yaşam izleri silinmemişti.

Ertesi gün sabahı zor eden Müdür Arslan, sabahın ilk ışıkları ile okula gidip yeniden arşive indi. Dosyalar, içindeki evrak, fotoğraflar... Sanki o eski kapı arşiv odasına değil geçmişe açılmıştı. Her bir belge onu daha derin bir hikâyeye çekiyordu.

İlk gözüne çarpan dosyada bir öğretmenin 08.11.1962 günü okula gelemeyecek kadar hasta olduğu yazıyordu. “Aşağıdaki adrese acil doktor gönderilmesi saygı ile arz olunur.” notu düşülmüştü. Hemen alta ise aynı öğretmenin Hacettepe Üniversitesinden aldığı kronik nefrite bağlı üremi teşhisi gözüne çarptı. Merakla sayfaları çevirmeye devam ettiğinde Haydarpaşa Numune Hastanesi Baştabipliğinin doktorları artık Ülker Yüksel’in Ülkemizde tedavi imkânı kalmadığını belirtiyor ve öğretmenin Amerika ya gönderilmesinin lüzumundan bahsediyordu. Kenarları yırtılmış arka sayfayı merakla çevirdiğinde İlköğretim Müdürlüğüne yazılan bir evrakın tam ortasında kurşun kalemle yazılan “ÖLDÜ” ibaresini gördü... Kim bilir ardında ne hüznler bırakmıştı... “Okulumuz öğretmenlerinden Ülker Yüksel 10.01.1971 tarihinde vefat etmiştir.” İçi burkularak klasörü usulca yerine bıraktı.

Üst rafta diğerlerinden önde duran siyah bir klasörü aldı bu kez. Dosya öğretmen Emine Ünlü ’ye aitti. 1965 yılında İngiltere’ye eğitim için gönderildiği yazıyordu. O dönemin şartlarında bir öğretmenin yurt dışına gitmesi, okul için ne büyük bir şanstı!

İşte tüm bu dosyalar, Köksal Arslan’ın zihninde beliren bir fikri artık bastırılmaz hale getirdi. Bu hazineyi gün yüzüne çıkarmalı, okulun hikâyesini bir kitaba dönüştürmeliydi... Mesai saatleri dışında eski belgeleri tek tek tarayacak ve bu tarih kokulu hikâyeleri geleceğe ulaşacak bir kitap haline getirecekti.

Vakit kaybetmeden çalışmaya başladı. Gece geç saatlere kadar belgeleri tarıyor, sosyal medya üzerinden dosyalardaki isimlere ulaşmaya çalışıyordu. Bir fotoğrafın altında emekli bir öğretmenin, Saadet Hanım’ın yorumu dikkatini çekti: “Ben de Kavaklıdere’de çalışmışım!” Bu eski dostu bulmuş olmanın heyecanı ile hemen paylaşımın altına numarasını yazdı ve kendisini aramasını sabırla bekledi. Günler süren sessiz bekleyiş, bir sabah Saadet Öğretmen’in sesiyle son buldu. Saadet Öğretmen, elli yıl sonra, bir zamanlar görev yaptığı okula adımını attığında duygularını gizleyemedi. Merdivenleri ağır adımlarla çıkarken, yıllar öncesinin anıları birer birer canlanmaya başladı. İlk dikkatini çeken yer, şimdi çay ocağı olan eski vestiyer oldu. Bir zamanlar kullandığı sınıfın kapısını açıp içeri girdiğinde ise, o günkü öğrencileri gözünün önünde belirdi: Ali, Hasan ve zor bela okula gönderilen Ayşe... Yılların ardından her biri sanki eski sıralarındaydı. Ardından öğretmenler odasına geçti; ama şimdi burası müdür odası olmuştu. Eskiden muavin masasının olduğu köşeyi hatırladı, cam kenarında oturan Mukaddes Hoca’nın gülümseyen yüzü canlandı zihninde. Dışarı baktığında, bir zamanlar manifaturacı olan dükkânın yerinde şimdi bir lokanta olduğunu gördü. Karşıdaki ağacın altında, her daim aynı saatte gelen eşi Müfettiş Remzi beyi hatırladı; elinde şemsiye, kendisini bekleyen o sabırlı adam artık bambaşka diyarlardaydı...

Birlikte arşivdeki fotoğrafları incelemeye başladılar. Bir an odadaki tüm eşyalar sanki 69 sonbaharındaki haline dönüşmüştü. Çay içilen anlarda çınlayan kahkahalar, aniden ortaya çıkan eski arkadaşlar... “Ah, bu Ülkü değil mi? Peki ya bu? Rahmiye! Ne çekmişti dizlerinden! Sevim, ne neşeli kadındı; en zor zamanlarda bile bizi güldürürdü,” diyordu Saadet Öğretmen, iç geçirerek. Eski dostlarına olan özlemi yüzünden okunuyordu. Tekrar bir araya gelmenin imkânsız olduğunu bilmek, yüreğinde derin bir boşluk bırakmıştı.

O gün, anılarla dolu geçen saatlerin ardından Saadet ğretmen, okuldan ayrılırken Köksal Arslan’a “Allahısmarladık,” dedi... Şimdilerde ağızın içinde yuvarlanıp geiştiriliveren bu veda sözcüğünde eski bir dostu yalnız bırakmanın güçlüğü hissediliyordu.

Yeni müdür, geçmişin yıllarca orada öylece durup kendisini beklediğini ve yazmaya başladığı kitabı bir an önce tamamlaması gerektiğini işte o an hissetti. Bu eser, okulun dokusuna temas eden herkesin geçmişte bıraktığı izleri bugüne taşıyacak, Kavaklıdere’nin tarihine ışık tutacaktı.

Aylar süren titiz bir çalışmanın ardından kitap tamamlandı. Okulun yetmiş yıllık anılarını, tarihi olayların yansımalarını ve hayatını bu okulda geçirmiş insanların hikâyelerini anlatan eser, Kavaklıdere’nin saklı tarihine ışık tutmak için hazırdı. Köksal Arslan bu kitabın okulla yolu kesişen herkesin hafızasında silinmez izler bırakacağına inanarak, eserini onurla kucakladı.

Artık Kavaklıdere’nin sisler ardındaki hikâyeleri, ona değer veren bir eğitimcinin sayesinde saklı kaldıkları arşiv odasından bir bir çıkıp yazılı birer anıya dönüşmüştü...